



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 352/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/8/2020-22 z 3. septembra 2020 a uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžk/24/2021 z 30. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu mailom 29. mája 2023 a doplnenou osobne doručeným podaním 7. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami správnych súdov uvedenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutia a vrátiť vec na ďalšie konanie. Žiada aj o ustanovenie právneho zástupcu.

II.

Skutkové východiská

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zamietol správnu žalobu sťažovateľa podanú proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci z 19. novembra 2019 o zamietnutí odvolania sťažovateľa a potvrdení prvostupňového správneho rozhodnutia z 1. októbra 2019 o zastavení konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci v právnej veci určenia advokáta pre spísanie dovolania proti rozsudku krajského súdu č. k. 21Co/10/2018-618 z 2. mája 2019.

3. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g), h) a i) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), pričom obsahové odôvodnenie kasačných dôvodov doloží až dodatočne, keďže do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti sa mu nepodarilo zabezpečiť právne zastúpenie. Po uplynutí lehoty na podanie kasačnej sťažnosti sťažovateľ jej dôvody doplnil.

4. Napadnutým uznesením Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) kasačnú sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí. Konštatoval, že kasačná sťažnosť neobsahuje tzv. sťažnostné body, teda opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva. Rovnako neobsahovala uvedenie právneho posúdenia veci, ktoré sťažovateľ pokladal za nesprávne, ani uvedenie, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia. Obe náležitosti majú obligatórnu povahu. Na dodatočne doplnené dôvody najvyšší správny súd nemohol prihliadnuť, pretože mu to § 445 ods. 2 SSP neumožňuje.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ poukazuje na viacero súdnych konaní vedených na prešovských súdoch, v ktorých bol v minulosti oslobodený od súdnych poplatkov, a namieta, že najvyšší správny súd rozhodnutia súdov o oslobodení od súdnych poplatkov nerešpektuje.

6. Krajský súd sa podľa sťažovateľa nevysporiadal s exaktnými dôkazmi a zamlčal existujúci skutkový stav. V tejto súvislosti sťažovateľ kritizuje, že Centrum právnej pomoci, aj krajský súd od jeho manželky vyžadovali výplatné pásky preukazujúce jej príjem na účel posúdenia sťažovateľom uplatneného práva na právnu pomoc, hoci za rozhodné obdobie manželka žiaden príjem nepoberala. Zároveň si podľa sťažovateľa správny orgán takéto podklady vie zaobstarat' aj sám. Sťažovateľ spochybňuje aj postavenie jeho manželky a jeho dcéry ako spoločne posudzovaných osôb, obe označené konania sú poznačené priet'ahmi, hoci nejde o právne alebo skutkovo náročnú vec. Svojím konaním k doterajšej dĺžke konania nijak neprispel. Na predsedníčku krajského súdu sa opakovane obracal so sťažnosťami na postup súdu. Postup oboch súdov je podľa sťažovateľa zdĺhavý, neefektívny a nesústredený.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd je podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, teda aj sťažovateľovej ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ ako zásahy do svojich práv označil nielen rozhodnutia správnych súdov uvedené v záhlaví tohto uznesenia, ale na strane 1 ústavnej sťažnosti explicitne uvádza, že „proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu SR Bratislava sp. zn. 1 Cdo 198/2022 podávam týmto v zákonnej lehote Ústavnú sťažnosť...“.

8. Na odstránenie vnútornej rozpornosti ústavnej sťažnosti ústavný súd nevyzýval, pretože aj v prípade, že by sťažovateľ do jej rozsahu bez pochybností zahrnul uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1Cdo/198/2022

z 24. januára 2023, musel by ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietnuť ako oneskorenú podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V súčinnosti s Okresným súdom Prešov totiž ústavný súd zistil, že uvedené uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 24. marca 2023. Posledným dňom lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde bol 24. máj 2023. Sťažovateľ však ústavnú sťažnosť podal 29. mája 2023 (mailom) s následným doplnením podľa § 40 ods. 2 zákona o ústavnom súde podaním realizovaným osobne 7. júna 2023. Ústavná sťažnosť preto bola účinne podaná 29. mája 2023. Nebolo možné prihliadnuť na samostatné podanie sťažovateľa doručené ústavnému súdu 24. mája 2023, ktoré obsahovalo ústavnú sťažnosť proti identickému uzneseniu najvyššieho súdu. Aj toto podanie bolo totiž realizované len mailom a nebolo doplnené v písomnej forme v lehote podľa § 40 ods. 2 zákona o ústavnom súde, preto ho sudca spravodajca pod sp. zn. Rvp 1322/2023 vybavil v súlade s uvedeným ustanovením zákona o ústavnom súde tak, že sa naň neprihliada.

9. Z uvedených dôvodov ústavný súd bez výzvy adresovanej sťažovateľovi ustálil za rozsah ústavnej sťažnosti iba rozhodnutia správnych súdov uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

10. Ústavný súd v záujme efektívnosti konania nevyžýval sťažovateľa ani na predloženie fotokópií napadnutých rozhodnutí, pretože sú dostupné na oficiálnych webových sídlach Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a najvyššieho správneho súdu.

IV.1. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

11. Pokiaľ ide o namietaný rozsudok krajského súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy (... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd), ktorého zmyslom je, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a meritorne (vecne) sa zaoberať podanou sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08). Ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

12. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť, o ktorej bol oprávnený a povinný rozhodnúť najvyšší správny súd ako „iný súd“ v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy. Kasačná sťažnosť však bola najvyšším správnym súdom odmietnutá z procesných dôvodov, ktoré zapríčinil sťažovateľ, keďže v nej neuviedol povinné zákonom vyžadované náležitosti, a to tzv. sťažnostné body. Sám sťažovateľ sa tak zbavil prostriedku nápravy prípadného porušenia jeho základných práv a slobôd, ktorý mu poskytoval zákon a ktorého vyčerpanie je podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

IV.2. K napadnutému uzneseniu najvyššieho správneho súdu:

13. Aj vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho správneho súdu ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť svoju viazanosť rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ kritizuje najvyšší správny súd za ignoráciu množstva oslobodení od súdnych poplatkov v iných súdnych konaniach, v ktorých je účastníkom. Ústavný súd však upozorňuje, že dôvodom neúspechu sťažovateľovej kasačnej sťažnosti nebolo nesplnenie poplatkovej povinnosti, ale chýbajúce obsahové náležitosti kasačnej sťažnosti, ktoré predpisuje samotný zákon. Dôvody sťažnostnej kritiky sa tak neprekrývajú s nosnými dôvodmi napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu. Inak povedané, sťažovateľ nekritizuje záver najvyššieho správneho súdu, podľa ktorého v kasačnej sťažnosti absentovali sťažnostné body a na ich doplnenie po uplynutí zákonnej lehoty už najvyšší správny súd nemôže prihliadať. Namiesto toho rozporuje dôvody, na ktorých napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu založené vôbec nebolo. Ústavný súd tak dospel k záveru, že prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by nebolo spôsobilé viesť k jej vyhoveniu neskorším nálezom.

14. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). Keďže ústavný súd vyhodnotil sťažovateľom v ústavnej sťažnosti prednesené námietky smerujúce voči napadnutému uzneseniu najvyššieho správneho súdu ako nedôvodné, odmietol jeho ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.3 Žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu:

15. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

16. Odmietnutie ústavnej sťažnosti má za následok, že bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite (príkaz konať, vrátenie veci na ďalšie konanie).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2024

Robert Šorl
predseda senátu